

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

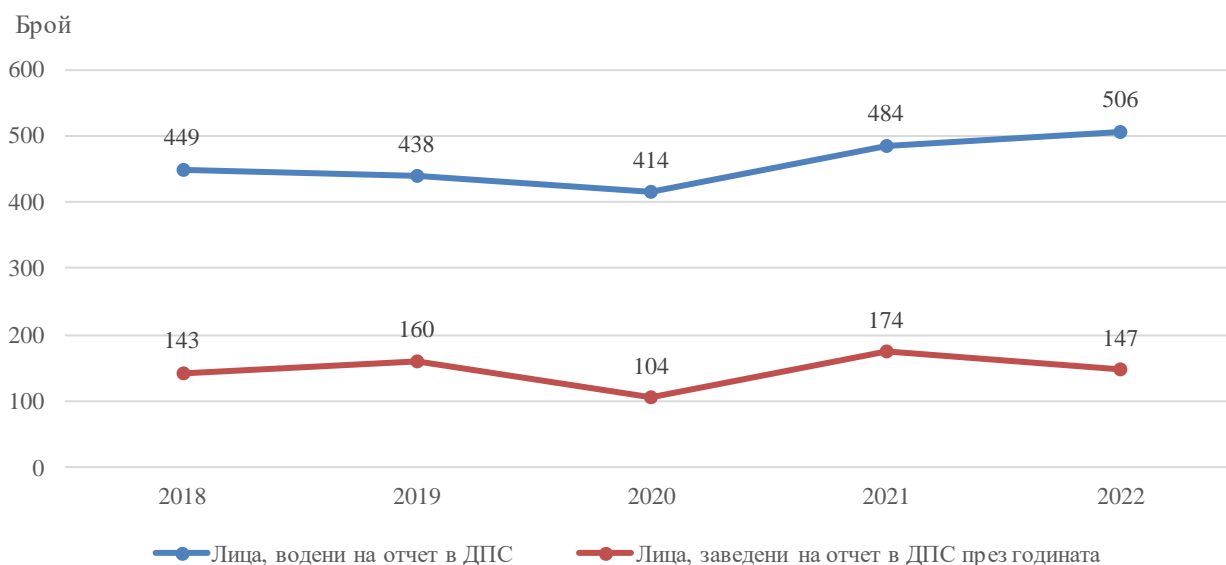
Малолетни и непълнолетни лица, водени, заведени и снети от отчет в детските педагогически стаи (ДПС) за извършени от тях противообществени прояви и престъпления

През 2022 г. на отчет¹ в детските педагогически стаи в област Благоевград са водени 506 малолетни и непълнолетни лица за извършени от тях противообществени прояви и престъпления. В сравнение с 2021 г. броят им нараства с 22, или с 4.5%.

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС лица са следните:

- непълнолетни (на възраст от 14 до 17 години) - 72.9%;
- малолетни (8 - 13 години) - 27.1%;
- момчета - 444 (87.7%);
- момичета - 62 (12.3%);
- учащи - 435 лица (86.0%);
- в криминогенна среда живеят 151 малолетни и непълнолетни (29.8%).

Фиг. 1. Малолетни и непълнолетни лица, водени и заведени на отчет в ДПС в област Благоевград през периода 2018 - 2022 година

¹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

Броят на заведените на отчет¹ в ДПС в област Благоевград през 2022 г. малолетни и непълнолетни е 147, или 29.1% от всички водени на отчет лица, като 74.8% от тях са непълнолетни.

През 2022 г. снети от отчет в ДПС са 160 лица, или 31.6% от водените на отчет през годината.

- поради поправка на поведението - 100 лица (62.5%);
- поради навършване на 18-годишна възраст - 57 лица (35.6%);
- на други основания - 3 лица (1.9%).

Противообществени прояви

За извършени противообществени прояви през 2022 г. през ДПС в област Благоевград са преминали 361 малолетни и непълнолетни. От тях момчетата са 276, или 76.5%, а момичетата - 85 (23.5%).

В структурата на противообществените прояви по видове най-голям е делът на преминалите през ДПС за:

- бягство от дома (от вкъщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип - 70 лица (19.4%);
- непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място - 39 лица (10.8%);
- употреба на психоактивни вещества - 32 лица (8.9%).

Извършени престъпления

През 2022 г. малолетните и непълнолетните лица, преминали през ДПС за извършени престъпления в област Благоевград, са 227.

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от лицата на възраст 8 - 17 години. Извършители на кражби са 118 лица, или 52.0% от всички малолетни и непълнолетни, преминали през ДПС за извършени престъпления. Най-висок е делът на извършителите на кражби от магазини или други търговски обекти - 41.5% (49 лица).

¹ Включват се всички малолетни и непълнолетни, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година.

Фиг. 2. Малолетни и непълнолетни лица, преминали през ДПС в област Благоевград, по някои видове престъпления през 2022 година

Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления

През 2022 г. в област Благоевград пострадали от престъпления са 45 деца, от които 23 или 51.1% са момичета. Малолетни са 20 лица (44.4%), а непълнолетни - 25 (55.6%).

Най-голям е броят и съответно относителният дял на малолетните и непълнолетните, пострадали от кражба на имущество - 16 лица (35.6%).

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

През 2022 г. местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните в област Благоевград **са образували** 192 възпитателни дела. От тях 190 (99.0%) са образувани по предложение на органите на прокуратурата. Броят на **решените дела** през годината е 190.

През 2022 г. местните комисии са наложили **274 възпитателни мерки** в съответствие с чл. 13, ал. 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните на 203 лица на възраст от 8 до 17 години за извършените от тях 217 общественоопасни деяния¹.

¹ Общественоопасните деяния включват извършените от лицата противообществени прояви, престъпления и административни нарушения.

Най-често налаганите възпитателни мерки са:

- предупреждение - 153 мерки (55.8%);
- задължаване да участва в консултации, обучения и програми - 45 мерки (16.4%);
- поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател - 36 мерки (13.1%);
- поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват за полагане на засилени грижи - 25 мерки (9.1%);

Основните характеристики на малолетните и непълнолетните с наложени възпитателни мерки са следните:

- малолетни са 103 лица (50.7%), а непълнолетни - 100 (49.3%);
- момчетата са 180 (88.7%), а момичетата - 23 (11.3%).

Методологични бележки

Статистическото изследване на противообществените прояви и престъпления на малолетните и непълнолетните осигурява информация на базата на годишни данни за лицата водени, заведени, снети и преминали през детските педагогически стаи, лицата с наложени възпитателни мерки за извършени общоопасни деяния, както и за пострадалите малолетни и непълнолетни от престъпления. Източник на информацията са местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните, извършители на противообществени прояви и престъпления.

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е компетентен орган, който разглежда възпитателни дела, привежда в изпълнение наложените мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН) и осъществява контрол по изпълнението им.

Малолетни лица са лицата на възраст от 8 до 13 навършени години.

Непълнолетни лица са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в детските педагогически стаи през годината се включват малолетни и непълнолетни, извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД), възпитателните училища интернати (ВУИ) и от социално-педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния. В броя на водените на отчет в ДПС **не се включва** броят на малолетните и непълнолетните, които са **преминали през ДПС**.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни, които са новозаведени през отчетната година.

В броя на снетите от отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които през отчетната година са отпаднали от отчет, като е посочена причината за снемане от отчет.

В броя на преминалите през ДПС се включват всички малолетни и непълнолетни лица, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Възпитателна мярка е алтернативна на наказанието мярка за възпитателно въздействие спрямо малолетен или непълнолетен, извършил противообществена проява, и непълнолетен, освободен от наказателна отговорност по чл. 61 от Наказателния кодекс и се налага с цел преодоляване на отклоненията в поведението, предотвратяване на бъдещи нарушения и интеграция в обществото.

В броя на малолетните и непълнолетните лица с наложени възпитателни мерки се включват всички малолетни и непълнолетни, извършители на противообществени прояви, престъпления или административни нарушения, спрямо които са наложени възпитателни мерки съгласно ЗБППМН. С оглед на деянието може да се наложи **повече от една** възпитателна мярка с изключение на възпитателните мерки „настаняване в СПИ“ и „настаняване във ВУИ“.

В броя на малолетните и непълнолетните лица, пострадали от престъпления, се включват лицата, пострадали от различни видове престъпления по местоизвършване на деянието, а не по местоживееене на лицата.

Допълнителна информация относно методологията и данните от наблюдението за дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е публикувана на сайта на НСИ - (<http://www.nsi.bg>) раздел „Правосъдие и престъпност“, както и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=63).